

Búcsú Hegyesi Gábortól
az EASSW- European Association of Schools of Social Work közgyűlésén

Hegyesi Gábor, az ELTE Társadalomtudományi Kar emeritus professzora 2025. április 8-án eltávozott közülünk.

A mindig jelenlévő finom humora, az embersége, a rendíthetetlen igazságérzete, az elnyomottak iránti szolidaritása, a szakmai kérdésekben képviselt következetessége évtizedeken keresztül mindannyiunk számára fontos iránymutatás volt. Nemcsak tudást adott, hanem hitet is. Hitet abban, hogy lehet jobb a világ.

A hazai szociális munkásképzés megteremtésében úttörő szerepet vállalt. Eredetileg közgazdász végzettsége volt, de a 80-as évek elején a szociális munka „bölcsejének” tekinthető nevelési tanácsadó hálózatban gyakorló családgondozóként dolgozott. Később a Szövetkezeti Kutatóintézetben a társadalmi helyzet és problémák kutatójaként tevékenykedett, majd az újjászülető civil szolgáltatások egyik úttörő intézményének (LARES Humán Szolgáltató Kiszövetkezet) munkatársa lett.

Mindez hozzájárult ahhoz, hogy a melbourne-i Monash Egyetem szociális munka mesterszakára jelentkezzen, s elsőként szerezzon szociális munka képesítést, amit a baltimore-i John Hopkins Egyetemen szociális menedzser diplomával egészített ki.

Már az 1970-es évek második felében bekapcsolódott a felsőoktatásba: óraadóként szociális munka kurzust tartott a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán, 1987-től pedig az ELTE-n, az akkor alakuló szociálpolitikus, illetve szociális munkás képzést megvalósító tanszéki csoport, majd tanszék munkatársa lett.

1992-től tanszékvezetőként dolgozott, és ebben a minőségében a szociális munka felsőoktatásának egyik megalkotója és folyamatos fejlesztője volt, előbb a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán, majd az ELTE Társadalomtudományi Karán.

Meghatározó szerepe volt a magyarországi szociális képzés curriculum fejlesztésében, a Soproni norma megalkotásában is, ami a szociális munka képzésének történetében a mai napig mérföldkőnek számít. A magyar képzőműhelyek képviselői itt hozták létre a szociális munkás képzést megalapozó konszenzusos tantervet. Ennek formálásában útmutatóul szolgált Gábornak a melburni egyetemen 1987-ben készült diplomadolgozata melynek címe: *„Az elmélet és a gyakorlat integrációjának fontos kérdései a leendő magyar szociális munkás képzésben”*.

Folyamatos és magas színvonalú oktatásszervező és kutatómunkáját elismerve az ELTE TáTK 2013-ban Hegyesi Gábornak professzor emeritus címet adományozott. Nyugdíjas éveiben is aktív oktatója volt a karnak, a szociális minőség menedzser képzésnek haláláig szakfelelőse volt.

Nemcsak tanította, hanem a mindennapjaiban is következetesen megélte és képviselte elveit. Ezek közé tartozott az emberi méltóság megőrzésének alapkövetelménye, a pluralizmus és a demokrácia gyakorlata, mások elfogadása és a kirekesztés következetes elutasítása. Ezekre az alapértékekre építette fel azt a szakmát, amelynek számtalan mai képviselője az ő hatására vált nemcsak szociális munkássá, hanem igaz emberré.

Alkotója és formálója volt a civil szektornak, amely hosszú éveken át országszerte hozzájárult ahhoz, hogy az emberek úgy érezhessék: nem csupán alattvalók, hanem ők is lehetnek saját életük, világuk és létfeltételeik alakítói. Az általa alapított Nonprofit Humán Szolgáltatók Országos Szövetsége több mint 140 olyan szervezetet fogott össze, amelyek a szociális szolgáltatások területén dolgoztak.

1997-től napjainkig elnöke volt a Szociális Innováció Alapítvány (SzIA) kuratóriumának. E keretben munkatársaival számos kutatási és képzési projektet valósítottak meg: létrehozták a Szociális Szakemberek Digitális Arcképcsarnokát, ő dolgozta ki a Társadalmi Igazságosság Indexet is, amely a nonprofit humánszolgáltató szektor átláthatóságát segítette elő. Részt vett a SzIA Minőségi Központ megalapításában, valamint a szociális szervezetek számára készült SzIA Minőségi Modell kidolgozásában is. 2022-ben egyik kezdeményezője volt a Ferge Szabadegyetem megalapításának, amely Ferge Zsuzsa szakmai örökségét követve fontos társadalompolitikai kérdéseket dolgoz fel kiváló előadók és szakértők segítségével.

Szinte lehetetlen felsorolni mindazt, amiben Gábor jelentőset és maradandót alkotott.

Nehéz szavakat találni a búcsúhoz. Talán a legfontosabbat egy volt hallgatója mondta róla:
„Köszönet azért, hogy tanított minket a demokrácia játékszabályaira, humánumra, szolidaritásra, békés együttélésre, toleranciára.”

Nehéz elhinni, hogy már nincs velünk.
Köszönjük, hogy ismerhettük!

Salzburg, 2025. június 26.

Csoba Judit
az EASSW Executive Committee tagja